

Monitoring in het kader van de Langetermijnvisie van het Schelde-estuarium

ir. Koenraad Mergaert
ir. Eric Taverniers
Administratie Waterwegen en Zeewezen
Afdeling Maritieme Toegang

Samenvatting van de lezing

Volgend op de vraag van Vlaanderen tot verdere verdieping van de Schelde is door Vlaanderen en Nederland, op Nederlands initiatief, een Langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium tot 2030 uitgewerkt. In deze visie worden 3 hoofdfuncties behandeld, en dit op een gelijkwaardige basis. Deze zijn 'veiligheid', 'toegankelijkheid' en 'natuurlijkheid'. De Langetermijnvisie (LTV) werd door Vlaanderen en Nederland in 2001 onderschreven. Een belangrijk beleidspunt in deze Langetermijnvisie is een gezamenlijk Vlaams-Nederlands onderzoeks- en monitoringprogramma. In het Memorandum van Vlissingen van 4 maart 2002 krijgt de Technische Schelde Commissie de opdracht tot:

1. het opstellen van een ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium door een projectdirectie 'ProSes' genaamd
2. een onderzoeks- en monitoringprogramma (O&M programma) op te maken en uit te voeren.

Het O&M-programma –dat beleidsondersteunend is voor de verdere LTV omvat, naast de kernactiviteiten, waaronder ondermeer het beheren van een informatiesysteem, en de projectorganisatie, drie te onderscheiden luiken van activiteiten.

Luik 1 moet vooral een kennisbijdrage leveren aan de Maatschappelijke Kosten Baten Analyse en de Strategische MER die in het kader van de Ontwikkelingsschets door 'ProSes' worden opgesteld, en dit op korte termijn. .

Luik 2 moet vooral kennisbijdrage leveren ten behoeve van project MER's na 'ProSes', zijnde na 2004.

Luik 3 tenslotte heeft als doel een lange termijn kennis te ontwikkelen ter ondersteuning van de verdere beleidsuitwerking richting het streefbeeld 2030 van de Langetermijnvisie.

In de lezing wordt dieper ingegaan op de beleidsvraagstukken voor elk van de functies, en worden de hieraan gekoppelde activiteiten die zullen worden ondernomen, toegelicht.

ACHTERGROND LTV O&M

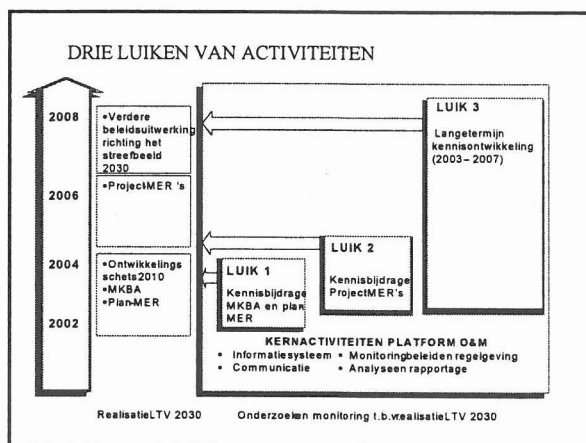
LTV O+M heeft drie luiken van activiteiten naast de kernactiviteiten

Luik 1. Voorbereiding Luik 3 + open dialoog met Proses + kennisbijdrage voor de MKBA en de S-MER

- Up-date, analyse bestaande kennis
- evaluatie bestaande onderzoek / monitoring activiteiten en verkenning mogelijkheden voor integratie in LTV O&M
- vraagbaak ProSes

Luik 2. Evaluatie van en voorbereiding op voorspelling van maatregelen en ingrepen t.b.v. de project MER's na 2004

Luik 3. Kennisontwikkeling en evaluatie van maatregelen en ontwikkelingen als onderdeel van de realisatie van de streefbeeld 2010 en 2030

Uitgangspunten monitoring

- Watersysteemkennis van Schelde-estuarium
- inzicht in het socio-economische systeem
- Diverse monitoring
  - operationele = direct van belang voor één of meer functies van het estuarium = valt buiten O&M LTV
  - onderzoeksmonitoring = onderzoek naar basisgegevens bv. pH
  - beleidsmonitoring = signaleert + toetst
- Te monitoring aspecten afgeleid van:
  - analyse van de huidige monitoring: bottom up benadering
  - beleidsdoelstellingen en LTV streefbeeld: top down benadering
  - pragmatische benadering via thema's.

KERNACTIVITEITEN (2002-2007)

- *Informatiesysteem*
- *Monitoring Beleid en Regelgeving*
- *Analyse en rapportage monitoring*
- *Communicatie*
- *Projectorganisatie*

LUIK 1 ACTIVITEITEN (2002-2005)

- *Up-date, analyse bestaande kennis*
- *evaluatie bestaande onderzoek / monitoring activiteiten en verkenning mogelijkheden voor integratie in LTV O&M*
- *vraagbaak ProSes*

LUIK 2 ACTIVITEITEN (2002-2006)

Vorbereiding projectenfase

- *Beleidsindicatoren (incl. toetsingcriteria)*
- *Samenstellen en ontwikkelen beleidsrelevant voorspellend instrumentarium (ingreep-effect relaties)*
- *Samenstellen data en gegevens voor dit instrumentarium*
- *Studie toekomstperspectieven*

Luik 3 ACTIVITEITEN (2003-2007)

■ Systeemkennis lange termijn

- veiligheid
- toegankelijkheid
- natuurlijkheid
- visserij
- recreatie

VEILIGHEID

Beleidsvragen

- veiligheidsniveau, -denken
- effect van klimaat, zeespiegelstijging, vaargeul(verruiming), andere (oude) ingrepen
- oplossingen/maatregelen

VEILIGHEID

Activiteiten

- Onderzoek veranderingen veiligheid o.i.v. autonome ontwikkelingen en ingrepen
- Onderzoek maatschappelijk draagvlak veiligheid

TOEGANKELIJKHEID

Beleidsvragen:

- *nut en noodzaak, kosten-baten*
- *lay-out, gebruik, beheer vaargeul*
- *effect op meergeulensysteem (draagkracht)*
- *effecten van baggeren-storten*

TOEGANKELIJKHEID

Activiteiten:

- *Onderhoudsbaggerwerk*
- *Ontwikkelingen zeescheepvaart*
- *Economische baten beroepsscheepvaart*
- *Ontwikkelingen binnenvaart*
- *Vervoer gevaarlijke stoffen*
- *Mogelijkheden voor verbetering nautisch beheer*
- *Extra monitoring toegankelijkheid*

NATUURLIJKHEID / FYS. SYSTEEM

Beleidsvragen:

- *toetsingskader*
- *effecten op natuur en mogelijke herstelmaatregelen*
- *grenzen van natuur aan andere functies*
- *gezond*
- *natuurlijke dynamiek*
- *meergeulensysteem*

NATUURLIJKHEID / FYS. SYSTEEM

Activiteiten:

- *Systeemkennis mondingsgebied*
- *Dynamiek hydraulisch-morfologisch systeem*
- *Rol van slib mede in relatie tot ecologie*
- *Effecten waterkwaliteitsverbetering*
- *Ecosysteem onderzoek (habitateisen)*
- *Relatie emissie-immisie (KRW)*
- *Optimalisatie en uitbreiding monitoring natuurlijk systeem (stroomopwaarts Temse en mondingsgebied)*

VISSERIJ en RECREATIE

Activiteiten:

- *Sectorstudie beroepsvisserij*
- *Sectorstudie watergebonden recreatie*
- *Extra monitoring visserij en recreatie*

SOCIAAL ECONOMISCH SYSTEEM

Activiteiten:

- *Sociaal-wetenschap. onderzoek factoren van belang voor planontwikkeling en besluitvorming*
- *Sociaal wetenschappelijke methoden voor presentatie en communicatie*
- *Beleving en gevoel Schelde estuarium*
- *Regionale economie*
- *Definitiestudie monitoring socio economisch systeem*
- *Extra monitoring sociaal economisch systeem*

KWALITEITSBORGING

*Wetenschappelijke borging = resultaten zijn
gezaghebbend onder vakgenoten.*

*Maatschappelijke borging = resultaten zijn
gezaghebbend onder belanghebbenden*

STAND VAN ZAKEN 1/1/2003

• *plan van aanpak inhoudelijk gereed*

• *2 workshops*

• *Kennis voor de Toekomst voor wet. Inst. + adm.*

• *workshop bestuurlijk maatschappelijke organisaties*

• *5 ontwerpbestekken gereed:*

• *infosysteem*

• *overzicht monitoring*

• *voorspellend instrumentarium*

• *statistische kentallen Schelde-estuarium*

• *Beoordelingskader Schelde-estuarium*
